ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ॐ

5.5 पञ्चमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - वायव्यपश्

Contents

5.5 पञ्चमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - वायव्यपश्वाद्यानं निरूपणं

1

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हुरिः ॐ

5.5 पञ्चमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - वायव्यपश्वाद्यानं निरूपणं

5.5 पञ्चमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - वायव्यपश्वाद्यानं निरूपणं

TS 5.5.1.1

यत् । एकंन । सक्ष्यापयतीतिं सं - स्थापयित । युक्स्यं । सन्तंत्या इति सं - तृत्यै । अवि-च्छेदायेत्यविं - छेदाय । ऐन्द्राः । पुशविः । ये । मुष्कुराः । यत् । ऐन्द्राः । सन्तः । अग्निभ्य इत्यग्नि - भ्यः । आलुभ्यन्त इत्यां - लुभ्यन्ते । देवतांभ्यः । समदुमितिं स - मद्मम् । दुधाति । आग्नेयीः । त्रिष्टुभः । याज्यानुवाक्यां इतिं याज्या - अनुवाक्याः । कुर्यात् । यत् । आग्नेयीः । तेनं । आग्नेयाः । यत् । त्रिष्टुभः । तेनं । ऐन्द्राः । समृद्ध्या इति सं - ऋद्भ्यै । न । देवतांभ्यः । समदुमितिं स - मद्मम् । दुधाति । वायवे । नियुत्वंत इतिं नि-युत्वंते । तूप्रम् । एति । लुभ्ते । तेर्जः । अग्नेः । वायुः । तेर्जसे । एषः । एतिं । लुभ्यते । तस्मात् । यद्रियर्ङ् । वायुः । 1

TS 5.5.1.2

वातिं । तृद्रियङ्ं । अग्निः । दुहृति । स्वम् । एव । तत् । तेजंः । अन्वितिं । एति । यत् । न । नियुत्वंत इतिं नि - युत्वंते । स्यात् । उदितिं । माद्येत् । यजमानः । नियुत्वंत इतिं नि - युत्वंते । भवति । यजमानस्य । अनुन्मादायेत्यन्तेत् - मादाय् । वायुमती इतिं वायु - मतीं । श्वेतवंती इतिं श्वेत - वृती । याज्यानुवाक्ये इतिं याज्या - अनुवाक्ये । भवतः

। सुतेजुस्त्वायेतिं सतेजः - त्वायं । हिरुण्युगुर्भ इतिं हिरण्य - गुर्भः । सिमितिं । अवुर्तुत् । अग्ने । इति । आघारमित्यां - घारम् । एति । घारयति । प्रजापंतिरिति प्रजा-पुतिः । वै । हिरुण्युगुर्भ इतिं हिरण्य - गुर्भः । प्रजापंतेरितिं प्रजा - पुतेः । अनुरूपुत्वायेत्यंनुरूप - त्वायं । स-र्वाणि । वै । एषः । रूपाणि । पुशूनाम् । प्रतिं । एतिं । लुभ्यते । यत् । रम्श्रुणः । तत् । 2

TS 5.5.1.3

पुरुंषाणाम् । रूपम् । यत् । तूप्रः । तत् । अश्वांनाम् । यत् । अन्यतोंदन्नित्यन्यतः - दुन्न् । तत् । गर्वाम् । यत् । अव्याः । इव् । शुफाः । तत् । अवीनाम् । यत् । अजः । तत् । अजानांम् । वायुः । वै । पुशूनाम् । प्रियम् । धामं । यत् । वायुव्यंः । भवंति । एतम् । एव । एनम् । अभीतिं । सञ्जानाना इतिं सं - जानानाः । प्रावः । उपेतिं । तिष्ठन्ते । वायुर्व्यः । कार्या(3)ः । प्राजापत्या(3) इति प्राजा - पत्या(3)ः । इति । आहुः । यत् । वायुव्यंम् । कुर्यात् । प्रजापंतेरितिं प्रजा - पतेः । इयात् । यत् । प्राजापत्यिमितिं प्राजा -पुत्यम् । कुर्यात् । वायोः । 3

TS 5.5.1.4

इयात् । यत् । वायव्यः । पुशुः । भवति । तेनं । वायोः । न । एति । यत् । प्राजापत्य इतिं प्राजा - पुत्यः । पुरोुडार्शः । भवंति । तेनं । प्रुजापंतेरितिं प्रुजा - पुतेः । न । एति । यत् । द्वादंशकपालु इति द्वादंश - कृपालुः । तेनं । वैश्वानुरात् । न । एति । आग्नावैष्णविमत्यांग्ना - वैष्णुवम् । एकांदराकपालुमित्येकांदरा- कपालुम् । निरितिं । वुपति । दीक्षिष्यमांणः । अग्निः । सर्वाः । देवताः । विष्णुः । युज्ञः । देवताः । च । एव । युज्ञम् । च । एति । रुभते । अग्निः । अवुमः । देवतांनाम् । विष्णुः । पुरमः । यत् । आग्नावैष्णुवमित्यांग्ना - वैष्णुवम् । एकांदराकपालुमित्येकांदरा-कपालुम् । निर्वपतीतिं निः - वपंति । देवताः । 4

TS 5.5.1.5

एव । उभयतः । परिगृह्येतिं परि-गृह्यं । यजंमानः । अवेतिं । रुन्धे । पुरोडार्शन । वै । देवाः । अमुष्मिन्न्ं । लोके । आद्र्ध्नवृन्न् । चुरुणां । अस्मिन्न् । यः । कामयेत । अमुष्मिन्न्ं । लोके । ऋद्भुयाम् । इति । सः । पुरोडाशंम् । कुर्वीत् । अमुष्मिन्नं । एव । लोके । ऋद्भोति । यत् । अष्टाकंपालु इत्युष्टा - कृपालुः । तेनं । आुग्नेयः । यत् । त्रिकृपाल इतिं त्रि - कृपालः । तेर्न । वैष्णवः । सर्मृद्ध्या इति सं - ऋद्ध्यै । यः । कामर्यत । अस्मिन्न् । लोके । ऋद्धु-याम् । इतिं । सः । चुरुम् । कुर्वीत् । अग्नेः । घृतम् । विष्णोः । तुण्डुलाः । तस्मात् । 5

TS 5.5.1.6

चुरुः । कार्यः । अस्मिन्न् । एव । लोके । ऋद्भोति । आदित्यः । भुवृति । इयम् । वै । अदिंतिः । अस्याम् । एव । प्रतीतिं । तिष्ठुति । अथो इतिं । अस्याम् । एव । अधीतिं । युज्ञम् । तुजुते । यः । वै । सुँवृथ्सुरमितिं सं - वृथ्सुरम् । उख्यैम् । अभृत्वा । अग्निम् । चिनुते । यथाँ । सामि । गर्भः । अवपद्यंत इत्यंव - पद्यंते । तादृक् । एव । तत् । आर्तिम् । एति । ऋच्छ्रेत् । वैश्वानुरम् । द्वादंशकपालुमिति द्वादंश - कृपालुम् । पुरस्तांत् । निरितिं । वृपेत् । सुँवृथ्सर इतिं सं - वृथ्सरः । वै । अग्निः । वैश्वानुरः । यथां । सुँवृथ्सरमितिं सं - वृथ्सुरम् । आप्त्वा । 6

TS 5.5.1.7

काले । आर्गत इत्या - गृते । विजायंत इतिं वि - जायंते । एवम् । एव । सुँवृथ्सुरमितिं सं - वृथ्सुरम् । आुःखा । काुले । आर्गतु इत्या - गुतुे । अग्निम् । चिनुतुे । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छृति । एषा । वै । अग्नेः । प्रिया । तुनूः । यत् । वैश्वानुरः । प्रियाम् । एव । अस्य । तुनुवैम् । अवेतिं । रुन्धे । त्रीणिं । एतानिं । हवीश् षिं । भुवन्ति । त्रयः । इमे । लोकाः । एषाम् । लोकानांम् । रोहांय ॥ 7

(युद्रियंङ् वायु - र्यच्छ्मंश्रुणस्तद् - वायो - र्निर्वपंति देवता - स्तस्मां - दाःखा - ष्टात्रिः शच

) (A1)

TS 5.5.2.1

प्रजापंतिरितिं प्रजा - पितः । प्रजा इतिं प्र - जाः । सृष्ट्वा । प्रेणा । अनुं । प्रेतिं । अविश्वत् । ताभ्यः । पुनः । संभंवितुमिति सं - भिवितुम् । न । अशकोत् । सः । अब्वीत् । ऋद्भवित् । इत् । सः । यः । मा । इतः । पुनः । सिविन्विदितिं सं - चिनवित् । इतिं । तम् । देवाः । सिमितिं । अचिनवित्र् । ततः । वै । ते । आद्ध्वित्र् । यत् । समिविन्वित्रितिं सं - अचिनवित्र् । तत् । चित्यंस्य । चित्यत्विमितिं चित्य - त्वम् । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । ऋद्भोतिं । एव । कस्मैं । कम् । अग्निः । चीयते । इतिं । आहुः । अग्निवानित्यंग्नि - वान् । 8

TS 5.5.2.2

असानि । इति । वै । अग्निः । चीयते । अग्निवानित्यंग्नि । वान् । एव । भवति । कस्मैं । कम् । अग्निः । चीयते । इति । आहुः । देवाः । मा । वेदन्न । इति । वे । अग्निः । चीयते । विदुः । एनम् । देवाः । कस्मैं । कम् । अग्निः । चीयते । इति । आहुः । गृही । असानि । इति । वै । अग्निः । चीयते । गृही । एव । भवति । कस्मैं । कम् । अग्निः । चीयते । इति । इति । वि । अग्निः । प्र

TS 5.5.2.3

चीयते । प्रशुमानितिं पर्शु - मान् । एव । भ्वति । कस्मैं । कम् । अग्निः । चीयते । इतिं । आहुः । सप्त । मा । पुरुंषाः । उपेतिं । जीवान् । इतिं । वै । अग्निः । चीयते । त्रयंः । प्राञ्चंः । त्रयंः । प्रत्यञ्चंः । आत्मा । सप्तमः । एतावंन्तः । एव । एन्म् । अमुष्मिन्नं । लोके । उपेतिं । जीवन्ति । प्रजापंतिरितिं प्रजा - पितः । अग्निम् । अचिकीषत । तम् । पृथिवी । अन्नवीत् । न । मियं । अग्निम् । चेष्यसे । अतीतिं । मा । धक्ष्यिति । सा । त्वा । अतिद्दामानेत्यंति - दाह्यमाना । वीतिं । धविष्ये । 10

TS 5.5.2.4

सः । पापीयान् । भुविष्युसि । इति । सः । अब्रवीत् । तथा । वै । अहम् । करिष्यामि । यथां । त्वा । न । अतिधृक्ष्यतीत्यंति-धृक्ष्यतिं । इतिं । सः । इमाम् । अभीतिं । अमृशुत् । प्रजापंतिरितिं प्रजा-पतिः । त्वा । सादुयत् । तयां । देवतंया । अङ्गिर्स्वत् । ध्रुवा । सी॒द् । इतिं । इमाम् । एव । इष्टंकाम् । कृत्वा । उपेतिं । अध्तः । अनंतिदा-्हायेत्यनंति - दाुहाुयु । यत् । प्रतीतिं । अग्निम् । चिन्वीत । तत् । अभीतिं । मृशेत् । प्रजापंतिरितिं प्रजा-पृतिः । त्वा । सादुयतु । तयां । देवतंया । अङ्गिर्स्वत् । ध्रुवा । सीदु । 11

TS 5.5.2.5

इति । इमाम् । एव । इष्टंकाम् । कृत्वा । उपेतिं । धृत्ते । अनंतिदाहायेत्यनंति - दाहायु । प्रजापंतिरितिं प्रजा - पतिः । अकामयत् । प्रेतिं । जायेय । इतिं । सः । एतम् । उख्यैम् । अपुरयत् । तम् । सुँवृथ्सुरमितिं सं - वृथ्सुरम् । अबि्भः । ततः । वै । सः । प्रेतिं । अजायत । तस्मीत् । सुँवथ्सरमितिं सं-वथ्सरम् । भार्यः । प्रेतिं । एव । जायते । तम् । वसंवः । अब्रुवन्नः । प्रेतिं । त्वम् । अजुनिष्ठाः । वयम् । प्रेतिं । जायामुहै । इतिं । तम् । वसुंभ्य इति वसुं - भ्यः । प्रेतिं । अयुच्छत् । तम् । त्रीणिं । अहांनि । अबिभुरुः । तेनं । 12

TS 5.5.2.6

त्रीणिं । चु । शुतातिं । असृंजन्त । त्रयंख्रिश्शतुमिति त्रयं:- त्रिश्शतुम् । चु । तस्मौत् । त्र्यहमितिं त्रि - अहम् । भार्यः । प्रेतिं । एव । जायते । तान् । रुद्राः । अब्रुवन्न् । प्रेतिं । यूयम् । अजुनिद्वम् । वयम् । प्रेतिं । जायामुहै । इतिं । तम् । रुद्रेभ्यः । प्रेतिं । ्र अयुच्छुन्न । तम् । षट् । अहांनि । अबि्भुरुः । तेनं । त्रीणिं । च् । शुतानिं । असृंजन्त । त्रयंस्त्रिः शतुमिति त्रयः - त्रिः शतुम् । च । तस्मात् । षुडुहमितिं षट् - अहम् । भार्यः । प्रे-तिं । एव । जायते । तान् । आदित्याः । अब्रुवन्न् । प्रेतिं । यूयम् । अजनिद्धम् । वयम् । 13

TS 5.5.2.7

प्रेतिं । जायामुहै । इतिं । तम् । आदित्येभ्यः । प्रेतिं । अयुच्छन्न । तम् । द्वादंश । अहांनि । अबिभुरुः । तेनं । त्रीणिं । चु । शुतानिं । असृंजन्त । त्रयंस्त्रिश्शतुमिति त्रयः - त्रिर्शुतुम् । च । तस्मात् । द्वादुशाहमितिं द्वादश - अहम् । भार्यः । प्रेतिं । एव । जायते । तेनं । वै । ते । सुहस्रंम् । असृजुन्त । उखाम् । सुहस्रुतुमीमितिं सहस्र - तु-मीम् । यः । एवम् । उर्ल्यम् । साहस्रम् । वेदं । प्रेतिं । सहस्रम् । पुशून् । आमोति ॥ 14

(अग्निवान् - पंशुमानंसानीति वा अग्नि - र्द्धविष्ये - मृशेत् प्रजापंतिस्त्वा सादयतु तयां देवतं-याऽङ्गिरुस्व ध्रुवा सींदु - तेनु - तानांदित्या अंब्रुवुन् प्र यूयमंजनिद्वं वृयं - चंत्वारिश्शर्च) (A2)

TS 5.5.3.1

यजुंषा । वै । एषा । क्रियते । यजुंषा । पुच्यते । यजुंषा । वीतिं । मुच्यते । यत् । उखा । सा । वै । एषा । एतर्, हिं । यातयाम्नीतिं यात - याम्नी । सा । न । पुनेः । प्रयुज्येतिं प्र - युज्यां । इतिं । आहुः । अग्नें । युक्ष्व । हि । ये । तवं । युक्ष्व । हि । देवहूर्तमानितिं देव - हूर्तमान् । इति । उखायाम् । जुहोति । तेनं । एव । एनाम् । पुनः । प्रेतिं । युङ्के । तेर्न । अयांतयाुम्रीत्ययांत - याुम्री । यः । वै । अुग्निम् । योर्गे । आगंतु इत्या - गुते । युनक्तिं । युङ्के । युञ्जानेषुं । अग्ने । 15

TS 5.5.3.2

युक्ष्व । हि । ये । तर्व । युक्ष्व । हि । देवहूर्तमानितिं देव - हूर्तमान् । इतिं । आहु । एषः । वै । अग्नेः । योगंः । तेनं । एव । एनम् । युनक्ति । युङ्के । युञ्जानेषुं । ब्रह्मवादिन इतिं ब्रह्म - वादिनंः । वुदुन्ति । न्यङ्ं । अग्निः । चेतुन्या(3)ः । उत्ताना(3) इत्युंत् - ताना(3)ः । इति । वयंसाम् । वै । एषः । प्रतिमयेति प्रति - मया । चीयते । यत् । अग्निः । यत् । न्यंञ्चम् । चिनुयात् । पृष्टितः । एनुम् । आहुंतयु इत्या - हुतुयुः । ऋच्छेयुः । यत् ।

उत्तानिमत्युंत्-तानम् । न । पतिंतुम् । श्रक्कुयात् । असुंवर्ग्यं इत्यसुंवः-रयः । अस्य । स्यात् । प्राचीनंम् । उत्तानिमत्युंत्-तानम् । 16

TS 5.5.3.3

पुरुष्शीर्,षिनितं पुरुष-शीर्,षम् । उपेतिं । दुधाति । मुख्तः । एव । एन्म् । आहुंतयः हत्या - हुत्यः । ऋच्छन्ति । न । उत्तानिमत्यंत्- तानम् । चिन्नुते । सुव्गर्यं इतिं सुवः - ग्यंः । अस्य । भवति । सौर्या । जुहोति । चक्षुंः । एव । अस्मिन्न् । प्रतीतिं । दुधाति । द्विः । जुहोति । द्वे इतिं । हि । चक्षुंषी इतिं । समान्या । जुहोति । समानम् । हि । चक्षुंः । समृंद्ध्या इति सं - ऋद्भ्यै । देवासुरा इतिं देव - असुराः । संयंत्ता इति सं - यत्ताः । आसन्न् । ते । वामम् । वस्तुं । सम् । नीतिं । अद्धत् । तत् । देवाः । वामभृतेतिं वाम - भृतां । अवृञ्चत । तत् । वामभृत् इतिं वाम - भृतां । वामभृत्त्वितिं वामभृत् - त्वम् । यत् । वामभृत्तितिं वाम - भृतंम् () । उपद्धतित्यंप - दर्धाति । वामम् । एव । तयां । वसुं । यजमानः । भ्रातृंव्यस्य । वृङ्के । हिरंण्यमूद्धीति हिरंण्य - मूद्धीं । भ्वति । ज्योतिंः । वै । हिरंण्यम् । ज्योतिंः । वामम् । ज्योतिंषा । एव । अस्य । ज्योतिंः । वामम् । वृङ्के । द्वियजुरितिं द्वि-युजुः । भुवति । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं-स्थित्यै ॥ 17

(युञ्जानेष्वग्ने-प्राचीनंमुत्तानं - वांमुभृतं - चतुंर्विश्शतिश्च) (A3)

TS 5.5.4.1

आपंः । वरुंणस्य । पत्नंयः । आसुन्न् । ताः । अग्निः । अभीतिं । अद्भ्यायत् । ताः । सिमितिं । अभुवृत् । तस्यं । रेतः । परेतिं । अपुतृत् । तत् । इयम् । अभुवृत् । यत् । द्वितीयम् । पुरापंतृदितिं परा - अपंतत् । तत् । असौ । अभुवृत् । इयम् । वै । विराजितिं वि - राट् । असौ । स्वराहितिं स्व - राट् । यत् । विराजितिं वि - राजौं । उपद्धितित्युंप-दर्धाति । इमे इतिं । एव । उपेतिं । धत्ते । यत् । वै । असौ । रेतः । सि-

ञ्चितिं । तत् । अस्याम् । प्रतीतिं । तिष्ठुति । तत् । प्रेतिं । जायुते । ताः । ओषंधयः । 18

TS 5.5.4.2

वीरुधंः । भुवन्ति । ताः । अग्निः । अति । यः । एवम् । वेदं । प्रेतिं । एव । जायते । अन्नाद इत्यन्न - अदः । भुवति । यः । रेतस्वी । स्यात् । प्रथमायाम् । तस्यं । चित्याम् । उभे इतिं । उपेतिं । दुद्ध्यात् । इमे इतिं । एव । अस्मै । समीची इतिं । रेतः । सिञ्चतः । यः । सिक्तरेता इतिं सिक्त - रेताः । स्यात् । प्रथमायाम् । तस्यं । चित्याम् । अन्याम् । उपेतिं । दुद्ध्यात् । उत्तमायामित्युंत्-तमायाम् । अन्याम् । रेतः । एव । अस्य । सिक्म । आभ्याम् । उभ्यतः । परीतिं । गृह्णति । सुव्ध्सरमितिं सं - वृथ्सरम् । न । कम् । 19

TS 5.5.4.3

चन । प्रत्यवंरोहेदितिं प्रति - अवंरोहेत् । न । हि । इमे इतिं । कम् । चन । प्रत्यवरोहंत् इतिं प्रति - अवरोहंतः । तत् । एनयोः । व्रतम् । यः । वै । अपंशीर् षाण्मित्यपं - शीर् षाण्म् । अग्निम् । चिनुते । अपंशीर् षेत्यपं - शीर् षा । अमुष्मिन्नं । लोके । भवति । यः । सशीर् षाण्मिति स - शीर् षाण्म् । चिनुते । सशीर् षेति स - शीर् षा । अमुष्मिन्नं । लोके । भवति । चित्तिंम् । जुहोमि । मनसा । घृतेनं । यथां । देवाः । इह । आगम्त्रित्यां - गमन्नं । वीतिहाता इतिं वीति - होत्राः । ऋतावृध् इत्यंत - वृधंः । समुद्रस्यं । वयुनंस्य । पत्मन्नं । जुहोमिं । विश्वकंर्मण् इतिं विश्व - कर्मणे । विश्वां । अहां । अमंर्त्यम् । हिवः । इतिं । स्वयुमातृण्णामितिं स्वयं - आतृण्णाम् । उपधायेत्युंप - धायं । जुहोति । 20

TS 5.5.4.4

एतत् । वै । अग्नेः । शिरंः । सर्शोर्,षाणमिति स - शीर्,षाणम् । एव । अग्निम् । चि-चुते । सर्शीर्,षेति स - शीर्,षा । अमुष्मिन्नं । लोके । भवति । यः । एवम् । वेदं । सुवर्गायेतिं सुवः - गार्यं । वै । एषः । लोकार्यं । चीयते । यत् । अग्निः । तस्यं । यत् । अयंथापूर्विमित्ययंथा - पूर्वम् । ऋियते । असुंवर्ग्यमित्यसुंवः-ग्यम् । अस्य । तत् । सुव्गयं इतिं सुवः - ग्यः । अग्निः । चितिंम् । उपधायेत्युंप - धायं । अभीतिं । मृशेत् । चित्तिंम् । अचिंत्तिम् । चिनुवृत् । वीतिं । विद्वान् । पृष्ठा । इवु । वीता । वृजिना । च । मर्तान् । राये । च । नः । स्वपत्यायेतिं सु - अपत्यायं () । देव । दितिंम् । च । रास्वं । अदिंतिम् । उरुष्यु । इतिं । यथापूर्वमितिं यथा - पूर्वम् । एव । एनाम् । उपेतिं । धत्ते । प्राञ्चंम् । एनुम् । चिनुते । सुवुर्ग्यं इतिं सुवः - ग्यः । अस्य । भुवृति ॥ 21

(ओषंधयुः - कं - जुंहोति - स्वपुत्याया - ष्टादंश च) (A4)

TS 5.5.5.1

विश्वकुर्मेतिं विश्व - कुर्मा । दिशाम् । पतिंः । सः । नः । पुशून् । पातु । सः । अस्मान् । पातु । तस्मैं । नमंः । प्रजापंतिरितिं प्रजा - पतिः । रुद्रः । वरुंणः । अुग्निः । दिशाम् । पतिः । सः । नः । पुशून् । पातु । सः । अस्मान् । पातु । तस्मै । नमः । एताः । वै । देवताः । एतेषांम् । पुशूनाम् । अधिपतयु इत्यधि - पुतुयुः । ताभ्यः । वै । एषः । एतिं । वृश्च्यते । यः । पुशुर्शीर्,षाणीतिं पशु - शीर्,षाणिं । उपदधातीत्युंप - दधांति । हिरुण्येष्टुका इतिं हिरण्य - इष्टुकाः । उपेतिं । दुधाति । एताभ्यः । एव । देवतांभ्यः । नर्मः । कुरोति । ब्रुह्मवादिन इति ब्रह्म - वादिनः । 22

TS 5.5.5.2

वुदुन्ति । अग्नौ । ग्राम्यान् । पुशून् । प्रेतिं । दुधाति । शुचा । आरुण्यान् । अर्प्यति । किम् । ततः । उदितिं । शि<u>श्</u>षति । इतिं । यत् । हिर्ण्येष्टका इतिं हिरण्य - इ्ष्टकाः । उपद्धातीत्युंप-द्धांति । अमृतंम् । वै । हिरंण्यम् । अमृतंन । एव । ग्राम्येभ्यः । पुशुभ्य इतिं पुशु - भ्युः । भेषुजम् । कुरोति । न । एनान् । हिनुस्ति । प्राण इतिं प्र - अनः । वै । प्रथमा । स्वयमातृण्णेतिं स्वयं - आतृण्णा । व्यान इतिं वि - अनः । द्वितीयां । अपान इत्यंप-अनः । तृतीयाँ । अनुं । प्रेतिं । अन्यात् । प्रथमाम् । स्वयमातृण्णामितिं स्वयं -आतृण्णाम् । उपधायेत्युंप - धायं । प्राणेनेतिं प्र - अनेनं । एव । प्राणमितिं प्र - अनम् । समितिं । अद्ध्यति । वीतिं । अन्यात् । 23

TS 5.5.5.3

द्वितीयाँम् । उपधायेत्युप - धायं । व्यानेनेतिं वि - अनेनं । एव । व्यानिमितिं वि - अनम् । सिमितिं । अद्ध्यति । अपेतिं । अन्यात् । तृतीयाँम् । उपधायेत्युप - धायं । अपानेनेत्यंप - अनेनं । एव । अपानिमत्यंप - अनम् । सिमितिं । अद्ध्यति । अथो इतिं । प्राणौरितिं प्र - अनैः । एव । एनम् । सिमितिं । इन्धे । भूः । भुवंः । सुवंः । इतिं । स्वयमातृण्णा इतिं स्वयं-आतृण्णाः । उपेतिं । दुधाति । इमे । वै । लोकाः । स्वयमातृण्णा इतिं स्वयं-आतृण्णाः । एताभिः । खल्लं । वै । व्याहंतीभिरिति व्याहंति - भिः । प्रजापंतिरितिं प्रजा - पृतिः । प्रतिं । अजायत् । यत् । एताभिः । व्याहंतीभिरिति व्याहंति - भिः । स्वयमातृण्णा इतिं स्वयं - आतृ-ण्णाः । उपदिधातीत्युंप - दर्धाति । इमान् । एव । लोकान् । उपधायेत्युंप - धायं । एषु । 24

TS 5.5.5.4

लोकेषुं । अधि । प्रेतिं । जायते । प्राणायेतिं प्र - अनायं । व्यानायेतिं वि - अनायं । अपानायेत्यंप - अनायं । वाचे । त्वा । चक्षुंषे । त्वा । तयां । देवतंया । अङ्गिर्स्वत् । ध्रुवा । सीद् । अग्निनां । वै । देवाः । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । अजिगार्षस्त्र् । तेनं । पतिंतुम् । न । अश्रुक्रुवृत्र् । ते । एताः । चतंस्रः । स्वयमातृण्णा इतिं स्वयं - अतृण्णाः । अपृश्यत्र् । ताः । दिश्च । उपेतिं । अद्यत् । तेनं । सर्वतंश्वश्चषेतिं सर्वतंः - चश्चुषा । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । आयत्र् । यत् । चतंस्रः । स्वयमातृण्णा इतिं स्वयं - आतृण्णाः । दिश्च । उपद्यतित्यंप - द्धांति । सर्वतंश्वश्चषेतिं सर्वतंः - चश्चु-षा । एव । तत् । अग्निनां । यजमानः () । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । एति ॥ 25

(ब्रह्मवादिनों - व्यंन्या - देषु - यर्जमान् - स्त्रीणिं च) (A5)

TS 5.5.6.1

अग्नै । एतिं । याहि । वीतयें । इतिं । आह् । अह्वंत । एव । एनम् । अग्निम् । दूतम् । वृणीमहे । इतिं । आह् । हूत्वा । एव । एनम् । वृणीते । अग्निनौं । अग्निः । समितिं । इद्भ्यते । इतिं । आह् । समितिं । इन्धे । एव । एनम् । अग्निः । वृत्राणिं । जुङ्घनत् । इतिं । आह् । समिद्ध इति सं - इद्धे । एव । अस्मिन्न् । इन्द्रियम् । दुधाति । अग्नेः । स्तोम-"म् । मुनामहे । इतिं । आह् । मुनुते । एव । एनुम् । एतानिं । वै । अह्नौम् । हृपाणिं । 26

TS 5.5.6.2

अन्वहिमत्यंतु - अहम् । एव । एनम् । चिनुते । अवेति । अह्राँम् । रूपाणि । रुन्धे । ब्रह्मवादिन् इति ब्रह्म-वादिनः । वदुन्ति । कस्माँत् । सत्यात् । यातयाँमीरिति यात - यामीः । अन्याः । इष्टंकाः । अयातयामीत्ययात-यामी । लोकपृंणेति लोकं - पृणा । इति । ऐन्द्राग्नीत्यैन्द्र-अग्नी । हि । बार्,हस्पत्या । इति । ब्रूयात् । इन्द्राग्नी इतीन्द्र - अग्नी । च । हि । देवानाम् । बृह्स्पतिः । च । अयातयामान् इत्ययात - यामानः । अनुच्रव्तित्यंत्रच्र - वृती । भवृति । अर्जामित्वायेत्यजामि-त्वाय । अनुष्ठभेत्यंत्त - स्तुभा । अन्विति । चर्ति । आत्मा । वै । लोकपृंणेतिं लोकं - पृणा । प्राण इतिं प्र - अनः । अनुष्ठुबित्यंत्त - स्तुप् । तस्माँत् । प्राण इतिं प्र - अनः । सर्वाणि । अङ्गांनि । अन्वितिं । चर्ति । ताः । अस्य । सूर्वदोहस् इति सूर्वं - दोहसः । 27

TS 5.5.6.3

इति । आहु । तस्मांत् । पर्रंषिपरुषीति पर्रंषि - पुरुषि । रसिः । सोमंम् । श्रीणन्ति । पृश्नंयः । इति । आहु । अन्नम् । वै । पृश्निं । अन्नम् । एव । अवेति । रुन्धे । अर्कः । वै । अग्निः । अर्कः । अन्नम् । अन्नम् । एव । अवेति । रुन्धे । जन्मन्न् । देवानाम् । विर्शः । त्रिषु । एति । रोचने । दिवः । इति । आहु । इमान् । एव । अस्मै । लोकान् । ज्योतिंष्मतः । कुरोति । यः । वै । इष्टंकानाम् । प्रतिष्ठामितिं प्रति - स्थाम् । वेदं । प्रतीतिं । एव । तिष्ठिति । तयां () । देवतंया । अङ्गिरस्वत् । ध्रुवा । सीद् । इतिं । आह् । एषा । वै । इष्टंकानाम् । प्रतिष्ठेतिं प्रति - स्था । यः । एवम् । वेदं । प्रतीतिं । एव । तिष्ठिति ॥ 28

(रूपाणि - सूदंदोहस - स्तया - षोडंश च) (A6)

TS 5.5.7.1

सुवर्गायेतिं सुवः - गार्य । वै । एषः । लोकार्य । चीयते । यत् । अग्निः । वर्ज्रः । एकाद्दिश्गीं । यत् । अग्नौ । एकाद्दिश्गींम् । मिनुयात् । वर्ज्रेण । एनम् । सुवर्गादितिं सुवः - गात् । लोकात् । अन्तः । दुद्ध्यात् । यत् । न । मिनुयात् । स्वर्र्गिरिति स्वर्र्र-भिः । पशून् । वीतिं । अद्ध्येत् । एकयूपमित्येक - यूपम् । मिनोति । न । एनम् । वर्ज्रेण । सुवर्गादितिं सुवः - गात् । लोकात् । अन्तर्दधातीत्यंन्तः - दधांति । न । स्वर्र्गिरिति स्वर्र-भिः । पशून् । वीतिं । अद्ध्यति । वीतिं । वै । एषः । इन्द्रियेणं । वीर्येण । ऋद्भ्यते । यः । अग्निम् । चिन्वन् । अधिकामतीत्यंधि - क्रामंति । ऐन्द्रिया । 29

TS 5.5.7.2

ऋचा । आक्रमणिमित्याँ - क्रमणम् । प्रतीतिं । इष्टंकाम् । उपेतिं । दुद्ध्यात् । न । इन्द्रियेणं । वीर्येण । वीर्ति । ऋद्भ्यते । रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । तस्यं । तिस्रः । श्रार्व्याः । प्रतीचीं । तिरश्चीं । अनूचीं । ताभ्यः । वै । एषः । एतिं । वृश्च्यते । यः । अग्निम् । चिनुते । अग्निम् । चित्वा । तिसृधन्विमितिं तिसृ - धन्वम् । अयोचितम् । ब्राह्मणायं । दुद्यात् । ताभ्यः । एव । नमः । करोति । अथो इतिं । ताभ्यः । एव । आत्मानम् । निरितिं । क्रीणीते । यत् । ते । रुद्र । पुरः । 30

TS 5.5.7.3

धर्नुः । तत् । वातः । अन्वितिं । वातु । ते । तस्मै । ते । रुद्र । सुँव्थ्सरेणेतिं सं - वृथ्सरेणं । नमः । करोमि । यत् । ते । रुद्र । दृक्षिणा । धर्नुः । तत् । वातः । अन्वितिं । वातु । ते । तस्मै । ते । रुद्र । पृरिव्थ्सरेणेतिं पिर - वृथ्सरेणं । नमः । करोमि । यत् । ते । रुद्र । पृथ्वात् । धर्नुः । तत् । वातः । अन्वितिं । वातु । ते । तस्मै । ते । रुद्र । इदाव्थ्सरेणं । नमः । करोमि । यत् । ते । रुद्र । उत्तरादित्युंत् - तरात् । धर्नुः । तत् । 31

TS 5.5.7.4

वातंः । अन्वितिं । वातु । ते । तस्मैं । ते । रुद्र । इदुवृथ्सरेणेतींदु- वृथ्सरेणं । नमंः । करोमि । यत् । ते । रुद्र । उपिरं । धनुः । तत् । वातंः । अन्वितिं । वातु । ते । तस्मैं । ते । रुद्र । वृथ्सरेणं । नमंः । करोमि । रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । सः । यथां । व्याघ्रः । कुद्धः । तिष्ठंति । एवम् । वै । एषः । एतर् हिं । सिर्श्चितमिति सं - चित् म् । एतैः । उपेतिं । तिष्ठुते । नुमुस्कारैरितिं नमः-कारैः । एव । एनुम् । शुमुयुति । ये । अग्नर्यंः । 32

TS 5.5.7.5

पुरीष्याः । प्रविष्टा इति प्र - विष्टाः । पृथिवीम् । अन्नं ॥ तेषाम् । त्वम् । असि । उत्तम इत्युंत् - तमः । प्रेतिं । नः । जीवातंवे । सुव ॥ आपम् । त्वा । अग्ने । मनसा । आपम् । त्वा । अग्ने । तपंसा । आपम् । त्वा । अग्ने । दिक्षयां । आपम् । त्वा । अग्ने । उपसद्धिरित्युंपसत् - भिः । आपम् । त्वा । अग्ने । सुत्ययां । आपम् । त्वा । अग्ने । दिक्षणाभिः । आपम् । त्वा । अग्ने । अवभ्ने थेनेत्यंव - भृथेनं । आपम् । त्वा । अग्ने । वृश्यां । आपम् । त्वा । अग्ने । वृश्यां । आपम् । त्वा । अग्ने । वृश्यां । आपम् । त्वा । अग्ने । स्वगाकारेणेतिं स्वगा - कारेणं । इतिं । आह् () । एषा । वै । अग्नेः । आप्तिः । तयां । एव । एनम् । आमोति ॥ 33

(ऐन्द्रिया - पुर - उंत्तराद्धनुस्त- दुग्नर्य - आहा - ष्टौ र्च) (A7)

TS 5.5.8.1

गायुत्रेणं । पुरस्तांत् । उपेतिं । तिष्ठते । प्राणिमितिं प्र - अनम् । एव । अस्मिन्न् । दुधाति । बृहुद्रथन्तराभ्यामितिं बृहत् - रथन्तराभ्यांम् । पृक्षौ । ओजः । एव । अस्मिन्न् । दुधाति । ऋतुस्थायंज्ञायिज्ञयंन । पुच्छाम् । ऋतुषुं । एव । प्रतीतिं । तिष्ठति । पृष्ठैः । उपेतिं । तिष्ठते । तेजः । वे । पृष्ठानिं । तेजः । एव । अस्मिन्न् । दुधाति । प्रजापंतिरितिं पृजा - पृतिः । अग्निम् । असृजत । सः । अस्मात् । सृष्टः । पराङ्ं । ऐत् । तम् । वार्वन्तीयेनेतिं वार - वन्तीयंन्य । अवार्यत् । तत् । वार्वन्तीयस्येतिं वार - वन्तीयंस्य । वार्वन्तीयत्विमितिं वारवन्तीय - त्वम् । रयैतेनं । रयेती । अकुरुत् । तत् । रयैतस्यं । रयैतत्विमितिं रयैत - त्वम् । रयैतेनं । रयेती । अकुरुत् । तत् । रयैतस्यं । रयैतत्विमितिं रयैत - त्वम् । रयेतेनं । रयेती । अकुरुत् । तत् । रयैतस्यं । रयैतत्विमितिं रयैत -

TS 5.5.8.2

यत् । वार्वन्तीयेनेतिं वार - वन्तीयंन । उपितष्ठंत इत्युप - तिष्ठंते । वारयंते । एव । एनम् । रियेतेनं । रियेती । कुरुते । प्रजापंतेर्, हृदंयेन । अपिपक्षिमित्यंपि - पक्षम् । प्रतिं । उपेतिं । तिष्ठते । प्रेमाणम् । एव । अस्य । गुच्छति । प्राच्यां । त्वा । दिशा । साद्यामि । गायत्रेणं । छन्दंसा । अग्निनां । देवतंया । अग्नेः । शीष्णां । अग्नेः । शिरंः । उपेतिं । दुधामि । दक्षिणया । त्वा । दिशा । साद्यामि । त्रेष्ठंभेन । छन्दंसा । इन्द्रंण । देवतंया । अ-ग्नेः । पक्षेणं । अग्नेः । पक्षम् । उपेतिं । दुधामि । प्रतीच्यां । त्वा । दिशा । साद्यामि । उठ

TS 5.5.8.3

जागंतेन । छन्दंसा । स्वित्रा । देवतंया । अग्नेः । पुच्छेन । अग्नेः । पुच्छैम् । उपेतिं । दुधामि । उदींच्या । त्वा । दिशा । साद्यामि । आन्नेष्टुभेनेत्याने । स्तुभेन । छन्दंसा । मित्रावरुंणाभ्यामितिं मित्रा-वरुंणाभ्याम् । देवतंया । अग्नेः । पुक्षेणं । अग्नेः । पुक्षम् । उपेतिं । दुधामि । ऊद्ध्वयां । त्वा । दिशा । साद्यामि । पाङ्केन । छन्दंसा । बृह्स्पितना । देवतंया । अग्नेः । पृष्ठेनं । अग्नेः । पृष्ठम् । उपेतिं । दुधामि । यः । वै । अपींत्मानमित्यपं-

आत्मानम् । अग्निम् । चिनुते । अपात्मेत्यपं - आत्मा । अमुष्मिन्नं । लोके । भवति । यः । सात्मानिमिति स - आत्मानम् । चिनुते () । सात्मेति स-आत्मा । अमुष्मिन्नं । लोके । भवति । आत्मेष्टका इत्यात्म-इष्टकाः । उपेतिं । दुधाति । एषः । वै । अग्नेः । आत्मा । सात्मानिमिति स-आत्मानम् । एव । अग्निम् । चिनुते । सात्मेति स - आत्मा । अमुष्मिन्नं । लोके । भवति । यः । एवम् । वेदं ॥ 36

(रुयैतुत्वं - प्रतीच्यां त्वा दिशा सांदयामि - यः सात्मांनं चिनुते - द्वाविश्रशतिश्च) (A8)

TS 5.5.9.1

अग्नें । उद्ध इत्युंद - धे । या । ते । इषुंः । युवा । नामं । तयाँ । नः । मृड् । तस्याः । ते । नमंः । तस्याः । ते । उपेतिं । जीवंन्तः । भृ्यास्म । अग्नें । दु-द्भृ । गृह्य । किर्श्रेहालु । वन्य । या । ते । इषुंः । युवा । नामं । तयाँ । नः । मृडु । तस्याः । ते । नमंः । तस्याः । ते । उपेतिं । जीवंन्तः । भृ्यास्म । पर्ञ्च । वै । एते । अग्नर्यः । यत् । चितंयः । उद्धिरित्युंद - धिः । एव । नामं । प्रथमः । दुद्धः । 37

TS 5.5.9.2

द्वितीर्यः । गह्याः । तृतीर्यः । किश्रिकः । चृतुर्थः । वन्यः । पृञ्चमः । तेभ्यः । यत् । आहुंतीरित्या - हुतीः । न । जुहुयात् । अद्भृयुंम् । च । यर्जमानम् । च । प्रेतिं । दृहेयुः । यत् । एताः । आहुंतीरित्या - हुतीः । जुहोतिं । भाग्धेयेनेतिं भाग-धेयेन । एव । एनान् । शृम्यति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अद्भृयः । न । यर्जमानः । वाक् । मे । आसन्न् । नुसोः । प्राण इतिं प्र - अनः । अक्ष्योः । चक्षुः । कर्णयोः । श्रोत्रम् । बाहुवोः । बल्लम् । ऊरुवोः । ओर्जः । अरिष्टा । विश्वांनि । अङ्गांनि । तुनूः । 38

TS 5.5.9.3

त्नुवां । मे । सह । नर्मः । ते । अस्तु । मा । मा । हिश्सीः । अपेतिं । वै । एतस्मांत् । प्राणा इतिं प्र - अनाः । ऋामन्ति । यः । अग्निम् । चिन्वन्न् । अधिक्रामृतीत्यंधि - क्रामंति । वाक् । मे । आसन्न् । नुसोः । प्राण इतिं प्र - अनः । इतिं । आह् । प्राणानितिं प्र - अनान् । एव । आत्मन्न् । धृते । यः । रुद्रः । अग्नौ । यः । अफ्स्वत्यंप् - सु । यः । ओषंधीषु । यः । रुद्रः । विश्वां । भुवना । आविवेशेत्यां - विवेशं । तस्में । रुद्रायं । नर्मः । अस्तु । आहुंतिभागा इत्याहुंति - भागाः । वै । अन्ये । रुद्राः । हृविर्भागाः इतिं हृविः - भागाः । 39

TS 5.5.9.4

अन्ये । शृत्रुद्रीयमितिं शत - रुद्रीयंम् । हुत्वा । गावीधुकम् । चुरुम् । एतेनं । यजुंषा । चरुमायांम् । इष्टंकायाम् । नीतिं । दुद्ध्यात् । भाग्धेयेनेतिं भाग - धेयेन । एव । एनम् । शृम्यति । तस्यं । तु । वै । शृत्रुद्रीयमितिं शत - रुद्रीयंम् । हुतम् । इतिं । आहुः । यस्यं । एतत् । अग्नौ । क्रियतें । इतिं । वसंवः । त्वा । रुद्रैः । पुरस्तांत् । पान्तु । पितरंः । त्वा । यमरांजान् इतिं यम - राजानः । पितृभिरितिं पितृ - भिः । दुक्षिणतः । पान्तु । आदित्याः । त्वा । विश्वैः । देवैः । पश्चात् । पान्तु । चुतानः । त्वा । मारुतः । मरुद्धिरितिं मरुत् - भिः । उत्तर्त इत्युंत् - तुर्तः । पातु । 40

TS 5.5.9.5

देवाः । त्वा । इन्द्रंज्येष्ठा इतीन्द्रं - ज्येष्ठाः । वरुणराजान् इति वरुण - राजानः । अधस्तांत् । च । उपरिष्ठात् । च । पान्तु । न । वै । एतेनं । पूतः । न । मेद्ध्यः । न । प्रोक्षित इति प्र - उक्षितः । यत् । एन्म् । अतंः । प्राचीनंम् । प्रोक्षतीतिं प्र - उक्षतिं । यथ् । सिश्चितिमिति सं - चितम् । आज्येन । प्रोक्षतीतिं प्र - उक्षतिं । तेनं । पूतः । तेनं । मेद्ध्यः । तेनं । प्रोक्षित् इति प्र-उक्षितः ॥ 41

(दुध्र - स्तुनू - र्ह्विर्भागाः - पातु - द्वात्रिर्श्राच्च) (A9)

TS 5.5.10.1

समीर्ची । नाम । असि । प्राची । दिक् । तस्याः । ते । अग्निः । अधिपितिरित्यिध - पृतिः । असितः । रक्षिता । यः । च । अधिपितिरित्यिध-पृतिः । यः । च । गो्प्ता । ताभ्यांम् । नमः । तौ । नः । मृड्यताम् । ते । यम् । द्विष्मः । यः । च । नः । द्वेष्टि । तम् । वाम् । जम्भे । दुधामि । ओजस्विनी । नामं । असि । दुक्षिणा । दिक् । तस्याः । ते । इन्द्रंः । अधिपितिरित्यिध - पृतिः । पृदांकुः । प्राची । नामं । असि । पृतीर्ची । दिक् । तस्याः । ते । 42

TS 5.5.10.2

सोमंः । अधिपतिरित्यधि - पृतिः । स्वज इतिं स्व - जः । अवस्थावेत्यंव - स्थावां । नामं । असि । उदीची । दिक् । तस्याः । ते । वरुंणः । अधिपतिरित्यधि-पृतिः । तिरश्वंराजिरितिं तिरश्वं-गुजिः । अधिपृत्नीत्यधि-पृत्नी । नामं । असि । बृह्ती । दिक् । तस्याः । ते । बृह्स्पितिः । अधिपतिरित्यधि - पृतिः । श्वित्रः । विशिनीं । नामं । असि । इयं । दिक् । तस्याः । ते । यमः । अधिपतिरित्यधि-पृतिः । कृल्माष्ग्रीव इतिं कृल्माषं - ग्रीवः । रक्षिता । यः । च । अधिपतिरित्यधि-पृतिः । यः । च । गोप्ता । ताभ्यांम् । नमः । तौ । नः । मृड्यताम् । ते । यम् । द्विष्मः । यः । च । 43

TS 5.5.10.3

नः । द्वेष्टिं । तम् । वाम् । जम्भें । दुधामि । एताः । वै । देवताः । अग्निम् । चितम् । रक्षिन्ति । ताभ्यः । यत् । आहुंतीरित्या - हुतीः । न । जुहुयात् । अद्भुर्युम् । च । यजंमानम् । च । ध्यायेयुः । यत् । एताः । आहुंतीरित्या - हुतीः । जुहोति । भागधेयेनेति भागधेयेने । एव । एनान् । शुम्यति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अद्भुर्युः । न । यजंमानः । हेतयः । नामं । स्थ । तेषाम् । वः । पुरः । गृहाः । अग्निः । वः । इषंवः । स्छिलः । निलिपां इति नि-लिपांः । नामं । 44

TS 5.5.10.4

स्थ । तेषांम् । वः । दुक्षिणा । गृहाः । पितरंः । वः । इषंवः । सगरः । वृज्ञिणंः । नामं । स्थ । तेषांम् । वः । पृश्चात् । गृहाः । स्वमंः । वः । इषंवः । गह्वरः । अवस्थावांन् इत्यंव - स्थावांनः । नामं । स्थ । तेषांम् । वः । उत्तरादित्युंत् - तरात् । गृहाः । आपंः । वः । इषंवः । सुमुद्रः । अधिपतय इत्यधि - पृत्यः । नामं । स्थ । तेषांम् । वः । उपिरं । गृहाः । वर्ष्णम् । वः । इषंवः । अवस्वान् । ऋव्याः । नामं । स्थ । पार्थिवाः । तेषांम् । वः । इह । गृहाः । 45

TS 5.5.10.5

अन्नम् । वः । इषवः । निमिष इतिं नि - मिषः । वात्नाममितिं वात - नामम् । तेभ्यः । वः । नमः । ते । नः । मृड्यत् । ते । यम् । द्धिष्मः । यः । च । नः । द्वेष्टिं । तम् । वः । जम्भे । दुधामि । हुताद् इतिं हुत - अदः । वै । अन्ये । देवाः । अहुताद् इत्यंहुत - अदः । अन्ये । तान् । अग्निविदित्यंग्नि - चित् । एव । उभयान्ं । प्रीणाति । दुद्धा । मधुमिश्रेणेतिं मधु - मिश्रेणं । एताः । आहुंतीरित्या-हुतीः । जुहोति । भाग्धेयेनेतिं भाग - धेयेन । एव । एनान् । प्रीणाति । अथो इतिं । खल्लं । आहुः । इष्टंकाः । वै । देवाः । अहुतादु इत्यंहुत - अदंः । इतिं । 46

TS 5.5.10.6

अनुपरिक्रामित्यंतु - परिक्रामंम् । जुहोति । अपरिवर्गमित्यपरि - वर्गम् । एव । एनान् । प्रीणाति । इमम् । स्तनम् । ऊर्जस्वन्तम् । ध्य । अपाम् । प्रप्यातिमिति प्र-प्यातम् । अग्ने । सारिरस्यं । मद्ध्ये ॥ उथ्सम् । जुषस्व । मधुमन्तिमिति मधुं-मन्तम् । ऊर्व । समुद्रियम् । सदंनम् । एति । विश्वास्व ॥ यः । वै । अग्निम् । प्रयुज्येति प्र - युज्यं । न । विमुञ्चतीति वि - मुञ्चिति । यथां । अर्थः । युक्तः । अविमुच्यमान् इत्यवि - मुच्यमानः । क्षुद्ध्यन्नं ।

पुराभवतीतिं परा - भवंति । एवम् । अस्य । अग्निः । परेतिं । भवति । तम् । पुराभवंन्तिमितिं परा - भवंन्तम् । यजंमानः । अन्नं । परेतिं । भवति । सः । अग्निम् । चित्वा । लूक्षः । 47

TS 5.5.10.7

भ्वति । इमम् । स्तनंम् । ऊर्जस्वन्तम् । ध्य । अपाम् । इति । आज्यंस्य । पूर्णाम् । स्रुचंम् । जुहोति । एषः । वै । अग्नेः । विमोक इति वि - मोकः । विमुच्येति वि - मुच्यं । एव । अस्मै । अन्नम् । अपीति । दुधाति । तस्मात् । आहुः । यः । च । एवम् । वेदं । यः । च । सुधायमिति सु - धायम् । हु । वै । वाजी । सुहित इति सु - हितः । दुधाति । इति । अग्निः । वाव । वाजी । तम् । एव । तत् । प्रीणाति । सः । एनम् । प्रीतः । प्रीणाति । वसीयान् । भ्वति () ॥ 48

(प्रतीची दिक्तस्यांस्ते-द्विष्मो यर्थ-निलिम्पा ना-मे ह गृहा-इतिं-ल्रुक्षो-वसीयान् भवति) (A10)

TS 5.5.11.1

इन्द्रांय । राज्ञें । सूक्ररः । वरुंणाय । राज्ञें । कृष्णः । यमायं । राज्ञें । ऋश्यः । ऋष्भायं । राज्ञें । गुवयः । शार्दूलायं । राज्ञें । गौरः । पुरुषराजायेतिं पुरुष - राजायं । मुर्करः । क्षिप्रश्येनस्येतिं क्षिप्र - श्येनस्यं । वर्तिका । नीलंङ्गोः । क्रिमिः । सोमंस्य । राज्ञेः । कुळुङ्गः । सिन्धोः । शिश्शुमारः । हिमवत् इतिं हिम - वृतः । हस्ती ॥

इन्द्रांय राज्ञं सूक्ररो वरुंणाय राज्ञे कृष्णां यमाय राज्ञ् ऋश्यं ऋष्भाय राज्ञं गवयः शांर्दूलाय राज्ञं गौरः पुरुषराजायं मुर्कटः क्षिप्रश्येनस्य वर्तिका नीलंङ्गोः क्रिमिः सोमंस्य राज्ञंः कुल्जुङ्गः सिन्धोः शिश्शुमारों हिमवंतो हस्ती ॥ 49 (इन्द्रांय राज्ञे-ऽष्टाविश्रंशितः) (A11)

TS 5.5.12.1

म्युः । प्राजापत्य इति प्राजा - पत्यः । ऊलः । हलीक्ष्णः । वृष्दर्शः । ते । धातुः । सर्रस्वत्यै । शारिः । श्येता । पुरुषवागितिं पुरुष-वाक् । सर्रस्वते । शुकः । श्येतः । पुरुषवागितिं पुरुष-वाक् । आरुण्यः । अजः । नुकुलः । शकौ । ते । पौष्णाः । वाचे । ऋौञ्चः ॥ 50

(मुयु - स्त्रयोविश्शतिः) (A12)

TS 5.5.13.1

अपाम् । नप्त्रें । जुषः । नाुऋः । मकंरः । कुलीकर्यः । ते । अकूंपारस्य । वाचे । पैङ्गराज इतिं पैङ्ग-राजः । भगाय । कुषीतंकः । आती । वाहुसः । दर्विदा । ते । वायुव्याः । दिग्भ्य इतिं दिक्-भ्यः । चुऋवाकः ॥ 51

(अपा - मेकान्नविश्रंशतिः) (A13)

TS 5.5.14.1

बलांय । अजगरः । आखुः । सृजया । शयण्डंकः । ते । मैत्राः । मृत्यवे । असितः । मन्यवे । स्वज इतिं स्व - जः । कुर्भीनस् इतिं कुंभी - नसिः । पुष्करसाद इतिं पुष्कर - सादः । लो-हिताहिरितिं लोहित-अहिः । ते । त्वाष्ट्राः । प्रतिश्रुत्काया इतिं प्रति - श्रुत्कायै । वाहुसः ॥ 52

(बलाया - ष्टादेश) (A14)

TS 5.5.15.1

पुरुषमृग इति पुरुष - मृगः । चन्द्रमंसे । गोधा । कालंका । दार्वाघाट इति दारु-आघातः । ते । वनस्पतीनाम् । एणी । अहै । कृष्णाः । रात्रियै । पिकः । क्ष्विङ्काः । नीलंशीर्ष्णीति 5.5 पञ्चमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - वायव्यपधाद्यानं निरूपणं https://www.vedavms.in 21

नीलं - शीर्ष्णी । ते । अर्यमणे । धातुः । कृत्कृटः ॥ 53

(पुरुषमृगौ-ऽष्टादंश) (A15)

TS 5.5.16.1

सौरी । बुलाकाँ । ऋश्यः । मयूरः । श्येनः । ते । गुन्धर्वाणांम् । वसूनाम् । कृपिञ्चलः । रुद्राणांम् । तित्तिरिः । रोहित् । कुण्ड्टृणार्चौ । गोलत्तिंका । ताः । अफ्सरसाम् । अरंण्याय । सृमुरः ॥ 54

(सौ-र्यष्टादंश) (A16)

TS 5.5.17.1

पृष्तः । वैश्वदेव इतिं वैश्व - देवः । पित्वः । न्यङ्कः । कशः । ते । अनुंमत्या इत्यन्तं -मृत्ये । अन्यवाप इत्यंन्य - वापः । अद्ध्मासानामित्यंद्धं - मासानाम् । मासाम् । कृश्यपः । क्वयिः । कुटरुः । दात्यौहः । ते । सिनीवाल्ये । बृहुस्पतंये । शित्पुटः ॥ 55

(पृषतां- ऽष्टादंश) (A17)

TS 5.5.18.1

शकां । भौमी । पान्त्रः । कशंः । मान्थीलवंः । ते । पितृणाम् । ऋतूनाम् । जहंका । सुँवथ्सरायेतिं सं-वथ्सरायं । लोपां । कृपोतः । उलूंकः । शशः । ते । नैर्,ऋता इतिं नैः -ऋताः । कृक्वाकुः । सावित्रः ॥ 56

(शका - ऽष्टादंश) (A18)

TS 5.5.19.1

रुरुं: । रौद्रः: । कृकुलासः: । शुकुनिं: । पिप्पंकाः । ते । शुरुव्यायै । हरिणः । मारुतः । ब्रह्मणे । शार्गः । तरक्षुं: । कृष्णः । श्वाः । चतुरक्षः इतिं चतुः - अक्षःः । गुर्द्भः । ते । इतुरुजुनानामितीतर-जुनानाम् । अग्नयै । धृंक्ष्णां ॥ 57

(रुरुं - विंश्शातिः) (A19)

TS 5.5.20.1

अ्लुजः । आन्तिरिक्षः । उद्रः । मुद्गुः । प्रुवः । ते । अपाम् । अदित्यै । हर्स्ससाचिरितिं हर्स्स - साचिः । इन्द्राण्यै । कीर् शाँ । गृष्ठंः । शितिकृक्षीतिं शिति - कृक्षी । वाद्र्ष्राण्यसः । ते । दिव्याः । द्यावापृथिव्येतिं द्यावा - पृथिव्यां । श्वाविदितिं श्व - वित् ॥ 58

(अ्लुजाँ - ऽष्टादंश) (A20)

TS 5.5.21.1

सुपुर्ण इतिं सु - पुर्णः । पार्जुन्यः । हर्श्सः । वृकः । वृषुदर्शः । ते । ऐन्द्राः । अपाम् । उद्रः । अर्युम्णे । लोपाशः । सिर्हः । नुकुलः । व्याघ्रः । ते । मुहेन्द्रायेतिं महा - इन्द्रायं । कामाय । परस्वान् ॥ 59

(सुपुणौं - ऽष्टादंश) (A21)

TS 5.5.22.1

आुग्नेयः । कृष्णग्रीव इतिं कृष्ण - ग्रीवः । सार्स्वती । मेषी । बुभुः । सौम्यः । पौष्णः ।

रयामः । शितिपृष्ठ इतिं शिति -पृष्ठः । बार्.हस्पत्यः । शिल्पः । वैश्वदेव इतिं वैश्व - देवः । ऐन्द्रः । अरुणः । मारुतः । कुल्मार्षः । ऐन्द्राग्न इत्यैन्द्र - अग्नः । सश्हित इतिं सं - हितः । अधोर्राम् इत्युधः - रामः । सावित्रः । वारुणः । पेत्वः ॥ 60

(आुग्नेयो - द्वाविर्श्शतिः) (A22)

TS 5.5.23.1

अर्थः । तूपरः । गोमृग इतिं गो - मृगः । ते । प्राजापत्या इतिं प्राजा - पत्याः । आग्नेयौ । कृ-ष्णग्नींवावितिं कृष्ण - ग्रीवौ । त्वाष्ट्रौ । लोमशस्वथावितिं लोमश - सक्थौ । शितिपृष्ठावितिं शिति - पृष्ठौ । बार्,हस्पत्यौ । धात्रे । पृषोदुर इतिं पृष - उदुरः । सौर्यः । बलक्षः । पेत्वः ॥ **61**

(अश्वः - षोडंश) (A23)

TS 5.5.24.1

अग्नयें । अनीकवत् इत्यनीक-वृते । रोहिताञ्चिरिति रोहित-अञ्जिः । अनुङ्वान् । अधोरांमावित्यधः - रामौ । सावित्रौ । पौष्णौ । रजतनांभी इतिं रजत - नाभी । वैश्वदेवावितिं वैश्व-देवौ । पिशङ्गौ । तूपरौ । मारुतः । कुल्माषः । आग्नेयः । कुष्णः । अजः । सारुस्वती । मेषी । वारुणः । कृष्णः । एकंशितिपादित्येकं-शितिपात् । पेत्वः ॥ 62

(अग्नये - द्वाविश्रंशतिः) (A24)

praSna korvai with starting padams of 1 to 24 anuvAkams:-

(यदेकेन - प्रजापंतिः प्रेणाऽनु - यजुषा - ऽऽपो - विश्वकर्मा - ऽग्न आ यांहि - सुवर्गाय वज्रो -गायुत्रेणा - ग्नं उद्धे - सुमीची - न्द्राय - मुयु - रुपां - बलाय - पुरुषमृगः - सौरी - पृष्वतः - 5.5 पञ्चमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - वायव्यपश्वाद्यानं निरूपणं https://www.vedavms.in 24

शका - रुरुं - रलुजः - सुंपूर्ण - आंग्नेयो - ऽश्वो - ऽग्नयेऽनीकवते - चतुर्विश्शतिः)

korvai with starting padams of1, 11, 21 series of pa jcAtis:- (यदेकेन - स पापीया - नेतद्वा अग्ने - र्धनुस्तद् - देवास्त्वेन्द्रंज्येष्ठा - अपां नप्त्रे - ऽर्श्वस्तूप्रो - द्विषष्टिः)

first and last padam of fifth praSnam of 5th kANDam (यदेके - नैकंशितिपात् पेत्वंः)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पञ्चमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ॥ ------